

Loslaten verplichting van dubbele controle op risicovolle medicatie werpt vruchten af

Werkdrukvermindering bij Carintreggeland

Medicatiecontrole bij Carintreggeland

Ouderenzorgorganisatie Carintreggeland beet in ons land het spits af met het loslaten van de verplichte dubbele controle bij risicovolle medicatie. Medewerkers zijn enthousiast en kunnen hun volle aandacht aan hun cliënt besteden. “Ik heb nog niemand gehoord die terug wil naar de oude werkwijze.”

De start om de dubbele medicatiecontrole bij Carintreggeland los te laten lag in 2019. De ouderenzorgorganisatie in Twente met 22 verpleeghuizen en vijftig wijkteams voor extramurale zorg (12.000 cliënten, 4.000 medewerkers) richtte een pilot met tien teams in om dit voornemen in de praktijk te beproeven. “De vraag kwam vanuit de medewerkers: waarom moeten wij die dubbele controle doen, vertrouwen jullie ons niet?”, blikt manager Zorg Pauline Siepel terug. “Het doel van de dubbele controle is meer medicatieveiligheid te creëren. Maar het is niet bekend of dit inderdaad tot minder risico en bijvoorbeeld minder ziekenhuisopnames heeft geleid. Soms geeft een dubbele controle ook een schijnveiligheid. Bij de grootste medicatiefout die ik tot nu toe als manager Zorg heb meegeemaakt, ging het om medewerkers die weliswaar een dubbele controle hadden uitgevoerd maar toch de verkeerde insuline-pen en de verkeerde hoeveelheid hadden gebruikt. Terwijl ze beiden dachten: het zit wel goed.”

De pilot pakte prima uit. Medewerkers waren enthousiast. “We kwamen geen obstakels tegen”, vertelt Siepel. “Vanaf het begin hadden we de steun van de raad van bestuur. Zoiets is cruciaal, maar getuigt ook van lef. Sinds 2021 is het ons beleid. Wat het in tijd oplevert, hebben we niet gemeten, maar medewerkers kunnen volledig hun aandacht aan hun cliënt besteden. Ze hoeven niet meer te wachten tot een collega beschikbaar is voor de dubbele controle. Ik heb nog niemand gehoord die terug wil naar de oude werkwijze. We zien ook dat het bijdraagt aan professionalisering. Omdat de dubbele controle niet meer nodig is, zijn medewerkers meer autonoom en zich meer bewust van wat ze doen.”

Mensenwerk

De meldingen in incidentensysteem VIM bevestigen dat er met het afschaffen van de dubbele medicatiecontrole niets ten nadele is veranderd. “We zien geen opvallende stijging of afwijkende meldingen, ook nu we alweer bijna vijf jaar verder zijn. Natuurlijk blijft het mensenwerk. Er gaat echter wel eens iets fout.

Manager Zorg Pauline Siepel van Carintreggeland: “We zien geen opvallende stijging of afwijkende meldingen.”

Maar we hebben de verplichting dan wel losgelaten, als medewerkers zich er niet vertrouwd mee voelen mogen ze gewoon de dubbele controle uitvoeren. Bij minder ervaren medewerkers gebeurt dat ook nog”, zegt Siepel.

Intussen hebben andere zorgorganisaties het voorbeeld van Carintreggeland gevolgd, “maar nog niet zoveel”, zegt Siepel. “Wel hebben we volop contact met collega’s van andere zorgorganisaties. Mooi dat jullie dit doen, zeggen ze, dat willen wij ook.” Siepel geeft andere zorgorganisaties die het voorbeeld van Carintreggeland willen volgen, nog een advies mee: “Wees niet te bang en ga dit gewoon doen. Maar zorg wel voor een goed beleid en een goede borging, die past bij je organisatie. Er wordt heel snel gezegd dat het niet mag van de inspectie. Dat is niet waar. De inspectie toetst het beleid. Als je dat goed hebt uitgewerkt en geborgd, zit je goed. We hebben tweemaal een bestuursaudit gehad en beide keren zijn we er rond dit thema prima uitgekomen.”

Dit jaar is Universitair Netwerk Ouderenzorg van het UMC in Groningen (UNO-UMCG) in opdracht van het ministerie van VWS met een onderzoek gestart naar het afschaffen van de dubbele controle op risicovolle medicatie. De komende twee jaar gaan vijf ouderenzorgorganisaties hier in kleinschalige pilots mee aan de slag. Uiteindelijk doel is aanpassing van de landelijke richtlijn en uitrol over het hele land. «